

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Metodický list kurzu

Inovace a podpora výuky na gymnáziu

CZ. 1.07/1.1.11/02.0011

Název kurzu

Kapitoly z dějin práva

Autor kurzu

Mgr. Jarmila Svobodová

Ověřovatel kurzu

Mgr. Iva Kloudová

Vyučovací předmět

SVS – společenskovědní seminář (ZSV – základy společenských věd)

Ročník

3. - 4. ročník gymnázia, povinně volitelný seminář (2. ročník – základy práva)

Popis kurzu

Kurz je určen k využití v hodinách společenskovědního semináře (popř. může doplnit učivo základů práva v běžné výuce). Neklade si za cíl systematizovat právní historii. Jedná se spíše o nahlédnutí do dějin především evropského práva. Nicméně je řazen chronologicky s určitými přesahy jednotlivých kapitol. Cílem je spíše příprava k odborné práci s historickými zdroji práva. Kurz poskytuje jak podporu k práci v hodinách, tak možnost procvičování učiva při domácí přípravě.

Úvod informuje o základní myšlence kurzu a podmínkách k (doporučené) klasifikaci ve čtvrtletí, v němž bude využíván, neboť je jen doplňkem probírané právnické látky semináře.

V první kapitole se žáci rozhodnou pro právní úpravu, které se budou v následujícím období více věnovat:

- prostudují ji,
- zařadí do dobového kontextu,
- vyhledají, zda byla v různých obdobích rozličně vykládána,
- porovnají ji se současnými právními úpravami,
- vytvoří prezentaci, v níž seznámí seminaristy s výsledky své dosavadní práce,
- zpracují seminární práci, ve které se zaměří detailněji na jeden aspekt svého právního aktu – důraz je kladen na osobitost pojetí, na přínos práce,
- následně provedou oponenturu seminární práce jiného žáka,
- nakonec projdou procedurou obhajování vlastní práce před kolegy seminaristy;
- odborné termíny používané v textu jimi zpracovávané právní normy, či nutné k její specifikaci zařadí do slovníku v přiměřeném rozsahu tak, aby byl slovník dostačující pro práci oponenta.

Dále mohou žáci v první kapitole navrhnout vylepšení kurzu, aby jim byl více nápomocen k jejich práci. Tato možnost je poskytována hned v úvodní kapitole, aby si žáci byli vědomi této možnosti od začátku kurzu a měli ji na očích, kdykoli do kurzu vstupují.

V druhé kapitole si žáci zopakují znalosti z druhého ročníku o velkých právních systémech a seznámí se s tvorbou slovníkových hesel tak, aby mohli do slovníku vložit alespoň deset odborných pojmů potřebných k práci na jimi rozebírané právní úpravě.

Třetí a čtvrtá kapitola jsou věnovány starověkému a středověkému právu a práci s jejich právními normami. Určitým pojítkem těchto kapitol je míra ovlivnění římským právem.

Pátá kapitola je nahlédnutím do historie práva některých evropských států. Jedná se o státy, jejichž právní vývoj ovlivnil i další země, a je tak myšlenkovým pramenem současných právních úprav.

Následující kapitoly jsou věnovány chronologickým exkurzům do českých státoprávních dějin. Opět je kladen důraz na práci s konkrétními právními úpravami. Jejich ovlivnění politickou situací, mocenskými snahami. Stěžejním tématem je ústavní vývoj. Žáci se mají zaměřit na srovnávání jednotlivých ústav a na vysvětlení rozdílů vzhledem k dobovému kontextu. Poslední kapitola se věnuje i mimoevropským právním dějinám.

Kurz je zaměřen na individualizaci a osobnostní rozvoj. Dovednosti v něm získané budou mít význam nejen pro budoucí studenty práv, ale i dalších humanitních oborů.

Vzdělávací cíle

Kurz rozšiřuje učivo základů práva o historický aspekt a prohlubuje dovednosti potřebné k práci s odbornými texty, jedná se zvláště o:

- získání znalostí o vývoji práva od jeho počátků do současnosti, doplněné konkrétními právními úpravami – na základní úrovni (žák bude znát),
- interpretace právní úpravy v kontextu doby jejího vzniku, systematizace zjištěných skutečností a provedených analýz do ročníkové práce, obhajoba svého názoru, obhajoba své práce (žák bude umět),
- respektování zdrojů, práce s nimi, jejich správné citace jako součást práce s konkrétními právními úpravami a při zpracovávání prezentace a seminární práce (žák bude rozumět),
- vliv dobového kontextu na znění právního aktu a jeho dopady na společenskou situaci,
- srovnávání dobových právních úprav se současnými - kompetence k řešení problémů (žák bude analyzovat),
- zhodnocení přínosu spolužákovy seminární práce a formy jejího provedení pomocí oponentury (zpracování posudku oponenta a oponentury při obhajobě) - pracovní kompetence (žák bude rozhodovat),
- cvičení vedoucí k pochopení výhodnosti kooperace oproti konfliktu na konkrétních příkladech; utváření společného stanoviska, vhodnost jeho formulace a způsobu prosazování; rozdělení rolí odpovídající schopnostem jednotlivých žáků tak, aby bylo co nejvýhodnější pro úspěch celku; vzájemný respekt, přijetí kritiky jako pomoci ke zdokonalení práce; vystupování, doplnění informací k vytvoření názoru na danou problematiku - kompetence občanské a sociální (schopnost žáků spolupracovat);
- hodnocení přínosu právní normy při její prezentaci a obhajobě seminární práce, hodnocení svého přínosu k danému tématu, hodnocení spolužákovy přínosu, hodnocení přínosu kurzu; diskuse k probíraným tématům (žák bude hodnotit).

Strategie výuky

Kurz je výukovou osnovou pro daný předmět a umožňuje doplnění chybějícího učiva v případě žákovy absence při semináři. Zároveň je podporou k domácímu procvičování probraného učiva, tomu slouží testy, úkoly a doporučená literatura (stránky). Cvičení jsou naopak určena jako inspirace pro vyučující k praktickému doplnění hodiny.

Celková koncepce je následující: žák si na začátku kurzu vybere konkrétní právní akt, s nímž bude v průběhu kurzu na základě informací získaných při seminářích pracovat. Úvodní seminář bude věnován základním instrukcím ke studiu vybrané normy, k dobovému kontextu, k požadavkům na prezentaci a k formě odkazů. Zároveň je proveden vzorový rozbor právní normy.

Postup dalších seminářů vychází z řazení jednotlivých kapitol kurzu. Probírané učivo je doplňováno prezentacemi žáků k jejich zvolené právní normě, která spadá do daného období. Žáci mohou vyzvat spolužáky ke spolupráci při prezentaci. Po skončení prezentace proběhne diskuse, kterou si moderuje (formou anglické diskuse) prezentující žák. Následně zhodnotí svou práci i své vystoupení. Spolužáci vyzvednou pozitiva, poté doporučí prezentujícímu možná vylepšení. Po projití témat žáci odevzdají seminární práci vyučujícímu a určenému oponentovi. Ten zpracuje oponenturu.

Poslední dva semináře jsou věnovány obhajobám seminárních prací. Žáci jsou rozděleni do dvou skupin. Jedna obhajuje a druhá oponuje. Ve stejném dni žák nemůže obhajovat i oponovat.

Příprava v seminářích směřuje k procvičení různých způsobů práce s historickou právní normou. Kurz je tedy pouhou podporou k těmto činnostem. Hlavní důraz je logicky kladen na práci v semináři. Důrazem na konkrétní znění právních norem a srovnáním jejich výkladů se žáci naučí vnímat dobový kontext vzniku textů i jejich výkladů, aby v budoucnu věděli, že při studiu práva je nutné jít ke zdrojům, získat co nejvíce odborných materiálů z rozličných pramenů.

Doporučený postup

Při implementaci kurzu do výuky je doporučeno dostatečně naplánovat následující body:

- kurz by měl následovat po probrání základů práva a nejdůležitějších právních norem současného práva,
- průběžnou kontrolu porozumění zadaným úkolům a studijním materiálům,
- zadávání příslušných studijních materiálů před přímou výukou k prostudování, aby byla zajištěna základní orientace v dobovém kontextu pro rozbor textu a následnou diskusi (důležitá je podpora žáků v nacházení nových souvislostí, utváření teorií, jejich dokazování, přičemž nebudou upřednostňována data teorii podporující, i fakta mluvící proti ní mohou vést k jejímu upřesnění, prohloubení, změně),
- při přípravě k vypracování seminární práce zvážit, které z úkolů zpracovávat ve škole (vzhledem k možné okamžité konzultaci) a které ponechat samostatné přípravě mimo školu (vyžaduje nerušenou práci),
- zapojování žáků do diskusí (vnášení nových úhlů pohledu, vyhledávání nedostatků, poskytování příkladů, nácvik obhajování vlastních myšlenek a výsledků šetření);
- při hodnocení seminární práce dbát na originalitu řešení a vlastní přínos, provedení odborné diskuse, způsob prezentace, vhodnost zdrojů a korektnost jejich citací, formální stránku práce,
- seznámit žáky se způsobem hodnocení prezentací, seminárních prací a jejich obhajob před jejich vypracováním.

Časový harmonogram

Na studium v daném rozsahu se předpokládá doba 3 měsíců (podle časové dotace semináře). Kurz je možné použít zároveň jako osnovu výuky a doporučuje se jej využívat v každé hodině. V takovém případě je vhodné dát jednotlivým kapitolám časový harmonogram.

Kurz může být i doplňkem hodin ZSV v druhém ročníku (v tom případě lze použít spíše jeho testovací a informační složky, popř. cvičení).

Předpokládané vstupní znalosti, dovednosti žáka, požadavky kladené na žáka, aby mohl kurz absolvovat

Uvedené požadavky vycházejí jednak z dosažených znalostí základů práva, jednak z uživatelských dovedností, které jsou součástí dosavadní výuky informatiky a výpočetní techniky ve škole:

- znalosti základů práva, jednotlivých právních odvětví a jejich současných úprav (v rozsahu učiva ZSV- právo ve druhém ročníku),
- dovednost uvádění bibliografických citací, správnost odkazů na zdroje, základní orientace při vyhledávání odpovídajících zdrojů (zde je vhodné na začátku kurzu zopakovat základní pravidla a formou vyhledávání nedostatků v konkrétních odborných pracích je procvičit),
- schopnost práce na Internetu, uživatelské znalosti prohlížečů, včetně funkcí download, upload,
- dovednosti práce v různých operačních systémech (Windows, Linux - řešeno v rámci předchozího studia),
- schopnost práce v kancelářském software (rich-textový editor, tabulkový procesor, software na tvorbu prezentací, schopnost vyznat se ve formátech kancelářského software),
- schopnost práce s Portable Document Format (pdf),
- dovednosti práce v grafických programech (volný výběr).

Softwarové vybavení k uspořádání e-learningového projektu ve škole

Kurz byl vytvořen v prostředí LMS Moodle, k jehož užívání je potřebná:

- síťově dostupná běžící serverová instalace LMS Moodle, lokální nebo vzdálená,
- vytvořená přístupová data (uživatelé, role).

Na pracovních stanicích je požadována výbava:

- síťové připojení včetně možnosti využití internetu,
- libovolný operační systém s grafickou nadstavbou,
- některý z obecně používaných grafických internetových prohlížečů s podporou Adobe Flash,
- kancelářský software schopný pracovat s obecně používanými formáty (rich-text dokumenty, tabulky, prezentace),
- prohlížeč PDF (Portable Document Format).

Name of Course

Chapters from the history of law

Author of the course

Mgr. Jarmila Svobodová

Course verification

Mgr. Iva Kloudová

Subject

JRC - Arts Seminar (ZSV - the basics of social sciences)

Year

Third - 4 school year, compulsory optional course (2nd year - basic rights)

Course Description

This course is designed for use in the social sciences seminar hours (or may supplement the curriculum basics of law in everyday teaching). It does not aim to systematize legal history. It is rather a particular insight into the history of European law. However, it is sorted chronologically with some overlapping of individual chapters. The aim is rather a preparation for professional work with historical sources of law. The course provides both support to work in hours and the possibility of practising at home when preparing for school. The Introduction informs about the basic idea of the course and conditions to the (recommended) quarterly classification, which will be used as a supplement only to discussed legal substance of the seminar.

In the first chapter, students opt for the legislation that they will pay more attention to in the following term:

- study it,
- include in the right time context,
- seek, whether it was at different times variously interpreted,
- compare it with the current rules
- create a presentation in which seminarians will be made familiar with the results of their previous work,
- elaborate seminar work, which will focus in detail on one aspect of his act - the emphasis is on individuality of concept, the benefits of the work
- opponency to the work subsequently performed by another student of the seminar, Finally, go through the procedure of defending their work against fellow seminarians;
- include the technical terms used in the text of the handled legal standards or necessary to the specification in the dictionary in a reasonable range so that the vocabulary be sufficient for the work of the opponent.

Furthermore, pupils may add proposals within the first chapter for improvement to the course in order to make it more helpful to them in their work. This option is now provided in the introductory chapter, so that pupils are aware of this possibility since the beginning of the course and see it at any time when entering it.

In the second chapter, students will repeat the knowledge of the great legal systems from the second year and learn about the creation of dictionary entries, so that they can put into the dictionary at least ten technical terms needed to work on dismantling their legislation. The third and fourth chapters are devoted to ancient and medieval law and work with their legal standards. The link between some of these chapters is the degree of influence of Roman law.

The fifth chapter is a glimpse into the history of law in some European countries. These are countries whose legal development influenced other countries as well, and is thus thought to be the source of current legislation.

The following chapters are devoted to the chronological excursions to Czech constitutional history. Again, the emphasis is on working with specific laws. Attention is paid to their effect on the political situation of power efforts. The key issue is the constitutional development. Students are to focus on the comparison of constitutions and the explanation of the differences due to the period context. The last chapter is also dedicated to non-European legal history.

The course focuses on individualisation and personal development. Skills gained in it will be important for future students of not only law, but other humanities as well.

Educational goals

The course extends the fundamentals of political science curriculum, approaching them with tasks and tests designed primarily for home preparation and exercises suitable for work in class, while deepening the skills needed to work with specialized texts. It is particularly on:

- acquisition of knowledge in the field of politics beyond the normal high school curriculum application of general knowledge to a specific region and determination of its political and party system in the context of other countries (student will know),
- comparison of individual and political party systems and their processing into a term paper, its presentation and advocacy under respecting the rules of professional work (student will be able to),
- respecting the resources, work with them, their proper citations in the creation and presentation of professional work, assessment of their suitability and appropriateness to the required level of treatment (student will understand),
- the impact of temporal context on the wording of the legal act and its impact on the social situation, historical comparisons with current legislation - powers to solve problems (student will analyze),
- assessing the benefits of a peer's essay form and its implementation using adversary (opponent assessment process and the adversarial defense) - working skills (student will decide),
- exercises leading to understanding advantages of cooperation over conflict in the specific examples, the formation of a common position, suitability of formulation and method of enforcement, the division of roles corresponding to individual pupils' abilities, so that what was best for the success of the whole, mutual respect, acceptance of criticism as helping to improve work ; behaviour, adding information to form an opinion on the issue - civil and social competence (the ability of students to work in team);
- student's own evaluation of:
 - the contribution of his or her chosen legal standard at both its presentation and the defense of the essay,

- his or her own contribution to the topic,
- the peer's benefit,
- contribution of the course as a whole,
- and successive talk to the topics discussed (student will assess).

Teaching strategy

The course is an outline for teaching the subject and provides the missing curriculum in case of pupils' absence during the seminar. At the same time it serves as support for home practice of the curriculum. It serves tests, assignments and recommended reading (pages). The exercises are in contrast intended as inspiration for teachers to supplement the practical lessons.

The overall concept is the following: at the beginning of the course each pupil will select a specific law act with which he or she will work throughout the course using information obtained during seminar. The introductory seminar will be devoted to basic instructions to study the selected standards, to the period context, the requirements for presentation and form links. A sample analysis of legal norms will also be carried out.

The following seminars are based on the arrangement of individual chapters of the course. Discussed curriculum is supplemented by presentations by students to their chosen legal standard which falls within the period. Students can invite classmates to collaborate in the presentation. After the presentation there will be discussion in the form of English Talk, moderated by the presenting student. Then he or she will evaluate their own work and performance. Classmates pick up positives, and then recommend possible improvements to the presenter.

After passing topics, students hand in their seminar work to both the teacher and the designated opponent. The latter then processes opponency.

The last two workshops are devoted to advocacy of seminar papers. Pupils are divided into two groups. One defends and the other opposes. One student cannot both defend and oppose on the same day.

Preparation in seminars is aimed at practising different ways of working with historical legal standard. The course is just a means to support these activities. Major emphasis is logically placed to work in the seminary. Emphasis on the specific wording of laws and their interpretation by comparing makes the students learn to perceive the context of contemporary texts and their interpretations. Thus they will know in the future that studying law requires going to various resources in order to get the most professional materials.

Recommended procedure

In the implementation of a course of instruction it is recommended to adequately plan the following points:

- the course should follow the basics of law and discuss the most important legislation of the current law,
- ongoing monitoring of comprehension of tasks and study materials,
- ordering the study of materials prior to direct teaching in order to ensure a basic orientation in the contemporary context for subsequent analysis and discussion of the text,
- it is important to support students in finding new connections, creating theories and their evidence, while not just data supporting the theory will be preferred, as facts speaking against it can also lead to its specification, deepening, alteration,

- when preparing students for writing the seminar work to consider which of the tasks to handle at school (due to possible immediate consultation), and which to keep separate for training outside school (requires uninterrupted work)
- involving students in discussions (bringing new perspectives, finding gaps, providing examples, training ideas and defending their own survey results);
- when evaluating the essay, the following aspects have to be taken into account:
 - originality of solutions
 - own benefit
 - acting professional discussion,
 - way of presenting,
 - resource suitability and correctness of their citations
 - formal aspect of the work
 - familiarize students with the way of assessing presentations, seminar papers and their defenses prior to writing

Timetable

The study in the range expects a time period of three months (depending on the time allocation for seminars). The course can also be used as a teaching outline and is recommended to be used in every lesson. In this case it is appropriate to give each chapter a timetable.

The course may also complement civic education hours in the second year (in which case you can rather make use of its informative and testing components, eventually exercises).

Expected input knowledge, skills, student-to-student demands in order to complete the course

These requirements are based on knowledge obtained from both the foundations of sociology

- knowledge of basics in political science, basic professional terms (in the range of ZSV - law curriculum in the second year),
- skill of placing bibliographic citations, correct references to the source, basic orientation when searching for appropriate resources (here, it is recommended to repeat the basic rules of searching at the beginning of the course through searching deficiencies in specific scientific literature),
- Ability to work on the Internet, user knowledge of Internet browsers, including download, upload functions,
- The skill to work in different operating systems (Windows, Linux - addressed in the previous study),
- Ability to work in an office software (rich-text editor, spreadsheet, presentation software to produce, the ability to navigate through the office software formats),
- Ability to work with Portable Document Format (PDF)
- Work skills in graphic programs (free choice).

Software equipment necessary to organize the e-learning project at school

The course was created in the Moodle environment, its use requires:

- network-accessible server running Moodle installation, local or remote,

- access data created (users, roles).

Equipment required at the workstations:

- Network connectivity options including Internet usage,
- any operating system with a graphical superstructure
- any of the commonly used graphical web browsers with support for Adobe Flash
- office software capable to work with the generally used formats (rich-text documents, spreadsheets, presentations)
- PDF viewer (Portable Document Format).